

Terje Torgersens tale:

Hvorfor jeg tok initiativ til opprettelsen av F2F

F2F feirer i år 25 års jubileum og hadde i den forbindelse en samling på Quality Mastemyr Hotell den 22. til 23 oktober. Under middagen lørdag holdt F2F sin initiativtaker og grunnlegger Terje Torgersen tale der han forteller en sterk historie om sitt samlivsbrudd og grunnlaget for stiftelsen av foreningen.

TEKST: TERJE TORGERSEN

Mens jeg jobbet som all-mennpraktiker på Slependen i Bærum, fikk jeg ved en tilfældighet høre at et ektepar, som jeg hadde vært lege for tidligere, lå i en bitter barnefordelingssak. De virket så lykkelige og harmoniske da jeg ble kjent med dem i sin tid, og jeg kunne ikke fatte at ikke foreldre kunne bli enige og søke å løse en slik konflikt i minnelighet.

Men plutselig ble så min egen situasjon snudd opp ned, og jeg ble merket for livet. Første arbeidsdag etter påskeferien 1983 skjedde det som jeg alltid hadde trodd var umulig. På det forhåndsannonserte tidspunktet kl. 20:00 erklærte min kone, etter å ha tatt en kort telefon:

”Jeg vil skilles. Jeg har blitt glad i en annen”

Alle forsikringene om at det ikke var noe mer enn vennskap mellom henne og naboen, som tilhørte vår nærmeste omgangskrets, viste det seg nå at det likevel ikke var hold i. Kort tid etter ble jeg meddelt at hun og naboen, som var barnløs, ville ta med seg mine to barn til Skjetten, hvor de hadde skaffet seg bolig. Flyttingen skulle skje om 16 dager. Jeg var fullstendig knust. ”Selvfølgelig skal du få se barna så mye som du vil” forsikret hun. Og dumme meg. Jeg var naiv nok til å tro at hun mente det. Det skulle jeg få angre bittert på senere.

Jeg hadde ingen advokat, og ble anbefalt en eldre herremann som jeg etter hvert fikk

et møte med. Han ville tilskrive min kone og fortelle henne at hun ikke hadde rett til å ta med seg barna når hun flyttet. Han ga meg et velmenende klaps på ryggen og ga uttrykk for at dette kom nok til å gå bra. Brevet skulle han få av gårde umiddelbart. Ja, så glemte han visst det hele de neste dagene. For brevet kom ikke frem i rett tid.

Min kones elsker fremviste i de følgende dager noen av sine psykopatiske trekk, og ble etter hvert meget truende, både fysisk og psykisk. Sin kone, som ble vraket samtidig med meg, meddelte han telefonisk: ”Dersom du og Terje foretar dere noe bak vår rygg, skal vi skandalisere dere og knuse dere økonomisk.” Situasjonen var alt annet enn holdbar.

Min tiårige datter var utrøstelig da hun hadde fått beskjeden om flyttingen av sin mor, og jeg tok henne deretter på fanget og holdt rundt henne for å trøste henne så godt jeg kunne. Selvfølgelig hadde vi klær på oss. At barnets mor og stefar senere skulle bruke denne episoden til å forsøke å innbille barnet at jeg hadde seksuelle motiver ved denne anledningen, viser til fulle hvor syke disse to voksenpersonene egentlig var.

Det hastet nå med at jeg kunne få snakket med noen som kunne gi meg et fornuftig råd. Flyttingen var nært forestående. Jeg protesterte så godt jeg kunne mot at barna skulle flyttes, men involverte ikke barna i konflikten slik at de ikke skulle komme i ”kryssilden” mellom oss voksne. Men hvem hadde kompetanse til å gi meg et fornuftig råd? Familievernkontoret burde jo kunne dette. På kort tid fikk jeg en samtale med juristen ved Familievernkontoret i Sandvika. Hennes råd var å avvente situasjonen, på tross av at ingen av barna ønsket å flytte. Noe råd om å nekte min kone å ta med seg barna og å sette hardt mot hardt, fikk jeg ikke. Dermed gikk et avgjørende tog fra meg.

Noe senere snakket jeg med professor Peter Lødrup, som jeg kjente litt privat. Hans råd var klart: Gå til midlertidig forføyning så snart som mulig. Det var viktig at dette skjedde raskt. Mitt problem var at jeg ikke hadde noen advokat jeg kunne stole på. Jeg lyktes etter hvert å få kontakt med en kvinnelig advokat, et høyt kvinnemenneske med tykke briller med kontor i Oslo. Etter å ha snakket med motpartens advokat kom det frem at hun var uenig med Lødrup, og mente at

jeg og min kone først måtte gå til samtaler ved Kirkens Familierådgivningskontor i Oslo. Jeg likte det dårlig, men syntes det var vanskelig å gå mot min egen advokat. Følgen av dette idiotiske forslaget om familierådgivning istedenfor midlertidig forføyning var at min kone og hennes elsker vant verdifull tid, som de benyttet til å indoktrinere barna. Jeg skal ikke kjede leseren med å fortelle alt barna

fortalte ved de uregelmessige gangene det lyktes meg å ha dem på besøk.

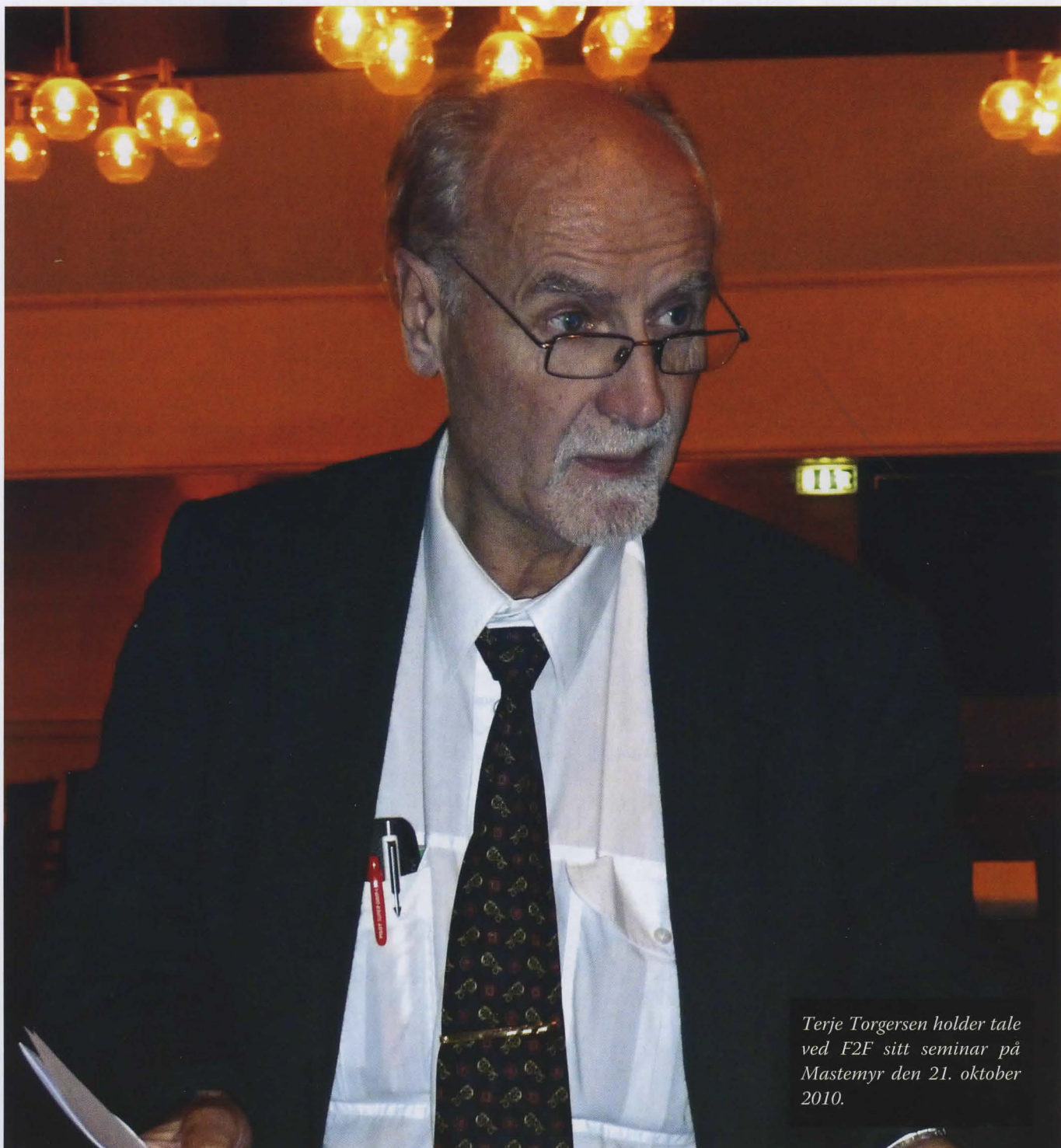
Min kone fulgte opp samtaler med familierådgivningskontoret slik jeg hadde fryktet: Hun kansellerte en rekke avtaler for så å utebli helt. Vår datter fikk aldri samtaler ved kontoret, slik som vi hadde avtale om og som var min forutsetning for å gå med på familierådgivning. Rett før

St.Hans ble jeg så stevnet med krav om midlertidig forføyning. Da hadde familierådgivningskontoret latt seg bruke av min eks. på helt andre premisser enn det som var avtalt. Viktig tid var tapt. Rettsmøtet ble satt til 16/8. Med en god barndomsvenn som advokat hadde min kones elsker og hans nye flamme greid å trenere saken i 4 måneder da rettsmøtet omsider fant sted. Den tiden brukte de godt. Jeg

ble truet med politi dersom jeg viste meg på Skjetten forut for rettsmøtet.

Under rettsmøtet ble jeg massivt presset til å inngå rettsforlik. Min datter, som knappe 4 uker tidligere hos meg gråtkvalt hadde gitt uttrykk for at hun ikke ville tilbake til Skjetten, hadde nå snudd og ville likevel heller bo hos sin mor.

Forts. neste side...

Terje Torgersen holder tale ved F2F sitt seminar på Mastemyr den 21. oktober 2010.

Dommeren presset meg til å samtykke i at de to advokatene skulle sette seg ned alene og fremforhandle et forslag. Jeg ble - også av min egen advokat- nektet å være til stede. Resultatet av dette ble et forlik, hvor mitt skriftlige forslag om at vi forpliktet oss til å søke profesjonell hjelp dersom samværsavtalen ikke skulle fungere som forutsatt, ble radert bort. En viktig gardering ble rasert av advokatene i fellesskap.

Ettersom det er lite risikabelt å sabotere en samværsrett i Norge, både den gang som nå, føyde min sak seg inn i rekken av saker hvor en personlig-hetsforstyrret hovedomsorgsforelder ikke evner å sette barnas behov foran sine egne behov. I mitt tilfelle startet problemene for alvor umiddelbart etter rettsforliket, og etter to måneder så jeg barna overhodet ikke lenger. Mine to barn, som jeg elsket over alt på denne jord og som hadde hengt rundt halsen på meg helt frem til sist sommer, de virket helt forstyrret. Nå ønsket de angivelig overhodet ikke å se meg. Hvordan var det mulig?

For tredje gang måtte jeg se meg om etter en ny advokat, og en ny runde i retten var eneste mulighet for å komme videre. Den kvinnelige advokaten jeg hadde brukt var fullstendig ubrukelig. Motparten gjorde det de kunne for å trenere, og lyktes med det: Hovedforhandlingen ble satt først til 29. mars 1984. Et hav av tid gikk, følte jeg, mens ethvert forsøk på å få kontakt med barna strandet pga. mors og stefars uvilje. Heldigvis fant jeg denne gangen en advokat som forsto sakens kompleksitet og alvor, en person som jeg kunne stole 100 % på. Men nå var mine odds blitt betydelig dårligere enn ett år tidligere. Det hadde gått for lang tid. Selv om retten mente at jeg ville være vel egnet til å ha den daglige omsorgen for

barna, var barna preget av den indoktrinering som de hadde vært utsatt for i et helt år, noe retten også åpenbart hadde oppfattet noe av: "Retten antar således at det er morens sterkt negative holdning til sin tidligere mann som er den vesentlige årsak til barnas store motvilje til å ha samvær med faren". Ikke uventet slo nå status quo- prinsippet inn: "Retten er ikke i tvil om at faren er den av foreldrene som ville best ivaretatt motpartens samværsrett. Dette må imidlertid veies opp mot det forhold at barna nå igjen har opparbeidet en trygg og sikker situasjon i et hjem hvor de trives godt." .." Retten er derfor kommet til at hensynet til barna tilsier at moren fortsatt skal ha den daglige omsorgen."

I realiteten hadde nå hadde mor og stefar barna i sin hule hånd, og de kunne i praksis gjøre akkurat hva de ville selv om retten kom med noen klare advarsler til barnas mor. Når de voksne snakket om meg overfor barna ble jeg omtalt som et monster, ikke som pappa eller Terje, men som "Han der ute". Ikke uventet ble alle mine forsøk på å få kontakt med barna etter sommeren 1984 møtt med forakt og trakassering. Barnevernet og barnevernsnemnda forsøkte å hjelpe til, uten at det nyttet. Barnas mor hadde overfor barnevernsnemnda gitt uttrykk for at hun samtykket i og var svært glad for at barna skulle få hjelp ved BUP Nordbyhagen, slik jeg også ønsket. Men også denne instansen måtte gi opp etter å ha vært på tilbudssiden i et helt år. Stefars nevø hadde opplevd i hjemmet på Skjetten at prospektkort som tydeligvis var fra meg til mine barn, i affekt var blitt revet i stykker av onkelen. Gutten var overbevist om at mine barn egentlig ønsket kontakt, og han forsøkte på egenhånd å ta kontakt med mine barn sommeren 1985. Da mine barns

stefar erfarte dette, ble han rasende og kom med forferdelige trusler mot gutten.

I denne tidsperioden fikk jeg kontakt med Ingrid Rolland Johnstad, som sammen med meg var initiativtager til opprettelsen av F2F. Ingrid var involvert i en annen sak med visse likhetstrekk til min egen sak. Hun og hennes mann hadde tatt kontakt med Carl I Hagen, som også var opptatt av disse spørsmålene. Jeg hadde i mellomtiden fått kontakt med en rekke foreldre, særlig fedre, som i likhet med meg ikke hadde kontakt med sine barn på tross av rettskraftig samværsrett. Etter hvert ble vi mer og mer klar over at det forelå en alvorlig systemsvikt på dette familierettslige området. Hvorfor skulle barn bli avskåret fra kontakt med fedre eller mødre som hadde en rettskraftig samværsrett? Var barneloven på dette punktet bare en papirlov?

Møtene vi hadde med Carl I Hagen bidro til at han fremmet et privat lovforslag den 15. mai 1985 (Dokument nr. 8 – 13, 1984 – 85). I barneloven § 34 ble det foreslått et nytt tredje ledd om at barnet skal bli boende eller straks flytte til den av foreldrene som retten har bestemt skal ha den daglige omsorgen, uavhengig av om rettsavgjørelsen ankes. Bakgrunnen for at dette ble foreslått, var det forhold at barnet ikke bør bli boende hos den av foreldrene som retten mener er minst skikket til å ha den daglige omsorgen frem til neste rettsinstans avgjørelse, dersom saken ankes. En mor som eksempelvis saboterer en samværsrett og som mister omsorgen i første rettsinstans, vil svært ofte kunne vinne i neste instans i kraft av statusquo- prinsippet, fordi det går så lang tid. Slik bør det ikke være. Hvis en far går til sak for å få omsorgsansvaret, bør han slippe en ørkenvandring i

rettsapparatet før han evt. kan nå frem i siste rettsinstans.

I lovens § 44 nytt annet ledd ble det foreslått at barnevernsnemnda ble gitt myndighet til å kontrollere at samværsretten blir praktisert. Det ble også foreslått at den av foreldrene som har den daglige omsorgen for barnet, skal ha plikt til å møte i barnevernsnemnda etter innkalling.

Som nytt tredje ledd ble det foreslått at dersom en av foreldrene vanskeliggjør barnets samværsrett med den andre, skulle dette regnes som særlig grunn for å få spørsmålet om foreldreansvaret eller den daglige omsorgen tatt opp på nytt.

Odelstinget vedtok at lovforslaget ble sendt til Regjeringen til utredning og uttalelse. Noe senere ble Carl I Hagen innkalt til møte med justisminister Mona Røkke, og jeg fikk anledning til å være med. Slik jeg opplevde møtet, var det enighet om at "løpende tvangsbot" ikke var et noe effektivt sanksjonsmiddel ved samværs-sabotasje. Jeg tror også at Hagen nevnte et eksempel fra Bergen, hvor sosialkontoret hadde betalt boten for mor.

På møtet hersket det også enighet om at barnevernsnemnda ikke var noe egnet kontrollorgan for å påse at samværsretten ikke blir sabotert, og at det heller burde etableres en frittstående instans. Mona Røkke signaliserte at arbeidet med de spørsmål lovforslaget reiste var noe som hun ville prioritere høyt. Få uker senere erfarte jeg til min store skuffelse at Mona Røkke på ny var blitt syk, og at hun derfor måtte fratse stillingen. Saken havnet åpenbart i en skuff.

Før jeg selv ble rammet av det, hadde jeg aldri i min fantasi forestilt meg at det kunne oppstå så mye ondskap, hat, intrigemakeri og mani-

pulering i saker hvor foreldre sloss for å beholde kontakten med sine barn etter samlivsbrudd/ skilsmisse. Selv var jeg nær ved å gå til grunne på bakgrunn av de fabrikkerte løgnene som min eks. og hennes nye mann benyttet seg av. Alle som kjente meg og min kone, kunne bekrefte hvilken god omsorgsperson jeg hadde vært før kontakten med barna ble avskåret. I ettertid har jeg ikke vært fremmed for tanken om at min kone kanskje slet med et sjalusiproblem, fordi jeg hadde en bedre og tettere emosjonell kontakt med barna enn hun selv hadde mens vi var gift (det siste bekreftet gjennom vitneutsagn).

Det ble etter hvert mer og mer klart for meg, at vi måtte få opprettet en egen forening som kunne sloss for barns rett til kontakt med begge foreldre etter samlivsbrudd. Sogneprest Thorvald Kolshus, som sammen med sin kone har vært til stor støtte for meg i disse vanskelige årene, stilte Tanum kirkestue i Bærum til disposisjon i forbindelse med møtet vi hadde 2. og 3. november, da foreningen ble stiftet. Dagsrevyen stilte opp med å gi oss et hovedoppslag. Carl I Hagen og senere justisminister Helen Bøsterud var også til stede. Heldigvis greide jeg å få med kapasiteter som Jørund Hassel og Øystein Haram i styret. Øystein har vært en uvurderlig ressurs når det gjelder å få samlet folk når det har vært behov for å gjøre en dugnad for å holde foreningen på fote.

I dag jobber jeg som overlege i psykiatri. Når jeg ser tilbake, må jeg si at det har vært skremmende på nært hold å se hvor lite profesjonelt sakkyndige i barnefordelingssaker har kunnet arbeide i flere sammenhenger. Jeg levde lenge på den illusjonen i min egen sak, at når sakkyndige blir oppnevnt og jeg fikk snakket med dem,

da ville jeg endelig bli forstått! Det ble en gedigen nedtur.

I Norge går det ikke fort fremover på det barnerettslige området. At Barnelovsutvalgets forslag til endringer i barneloven ikke i større grad ble implementert i lovverket, er en stor skam. Morspresumpsjonen står fortsatt sterkt i norske rettsaler, på tross av nyere forskning som dokumenterer fedres betydning (jfr. Yogman et al 1995, Cabrera et al 2001, Grossmann K.E. et al 2002). For meg ble det et stort tankekors, hvordan mine barn kunne bli så fremmedgjorte i forhold til meg og hele min familie, i en tidsperiode hvor vi var avskåret fra enhver kon-

takt. Når så prof. Jan Brøgger i 1995 skrev en større artikkel i Aftenposten og beskrev The Parental Alienation Syndrome (PAS) under tittelen "Når barn utvikler sykkelig hat mot foreldre" (2/1 95), forsto jeg endelig hva som hadde skjedd med mine barn og hvorfor de var blitt så hatefulle. De var psykisk syke.

Det jobbes nå for at Parental Alienation Disorder skal komme inn i diagnosesystemene DSM- V og ICD- 11 i forbindelse med de forestående revisjoner. Hvis så skjer, vil dette innebære et dramatisk fremskritt når det gjelder at fagfolk tar slike skadete barn på alvor, istedenfor å neglisjere tilstanden. Barn bør

ikke bli boende hos foreldre som påfører dem slik skade. I boken "Parental Alienation, DSM -V and ICD-11" av prof. William Bernet og medarbeidere, sammenfattes dokumentasjon som tilsier at tilstanden bør komme inn i diagnosesystemene. I boken foreligger det bidrag fra en rekke land, også fra Norge. Boken kan anskaffes gjennom amazon.com

I Brasil ble det den 26. august i år vedtatt en egen lovbestemmelse som omhandler Foreldrefientliggjøring (Parental alienation). Det er på tide at vi kommer etter i Norge!

Gratulerer med 25 – årsjubileet!

